

verden, og at vores egne økonomiske udviklingsmuligheder var afhængige af, at vi havde mulighed for at håndtere de ting, der kom til os udefra, og de handelsvilkår, vi i øvrigt havde overalt.

For et lille land som Danmark er den internationale handel af voldsom stor betydning, betydelig større end den er for store økonomier, og derfor er det af fundamental interesse for os og alle andre små lande, at der er internationale aftaler, som kan lette samhandelen.

Det har været afgørende, at vi har haft EU-medlemskabet til afskaffelse af de indre toldgrænser, men de ydre har jo stadig væk været der, både dem, EU selv har haft, men også de ydre toldgrænser, vi har mødt, når vi skulle eksportere til fjernere lande. Målet har hele tiden været eller burde have været færre barrierer for verdenshandelen med deraf følgende større vareudbud, billigere varer og konkurrence og dermed forhåbentlig også større velstand til de lande, som har haft behov for det.

Verdenshandelsorganisationen har været det forum, hvor man har aftalt, hvordan man skulle nedsætte toldsatsene, og der er allerede aftalt nedsættelse af toldsatsene, som også flere tidligere har været inde på, og som også ministeren sagde i sin tale. Men det går unægtelig langsomt, og det gør det selvfølgelig ikke mindst, fordi der er utrolig mange aktører på scenen, 125 lande. Selv om der var flere, vi gerne ville have haft med, er det alligevel en betragtelig medlemskreds at håndtere.

Derfor vil jeg ikke bebrejde regeringen, at man ikke kan forelægge alle detaljer alle mulige steder i hvert eneste land, før man tager skridt til at udfærdige tekster. Det er et stort apparat at arbejde med, og det er et tungt apparat at arbejde med. Desuden er det en beslutningsproces, der kræver total enighed mellem alle medlemslande, og det vil sige, at det naturligvis er de mest kontrære, der kan tænkes at ville sætte tempoet. Det kan vi selvfølgelig kun acceptere, men ikke være tilfredse med.

Noget af det sværeste ved arbejde af denne type er at acceptere den internationale arbejdsdeling, som i virkeligheden kommer til udtryk her. Det er svært at forklare den arbejdsløse syerske, at det altså er den internationale arbejdsdeling, der nu er afgørende for, at hun mister sit arbejde, og det skal hun kun være glad for, for det er i sidste ende til gavn for os alle sammen.

Det kan være meget svært at sælge det budskab, men den udfordring, som vi i virkeligheden står over for, er den internationale handelsdeling, og at vi må finde ud af noget, som vi er gode til, som andre ikke er nær så gode til, og det, som andre kan gøre billigere end os og lige så godt, må vi overlade til dem.

Det er i virkeligheden de barske realiteter, og derfor er vi også i Danmark inde i en omstillingsproces, som vi har været igennem i mange år, hvor vi flytter os fra at være et industrisamfund til at være en anden slags samfund.

Hvis man vil opretholde den slags frihandels-tanker, som vi har talt så meget om, så må man også acceptere, at der er tale om en international arbejdsdeling med de ulemper og med de omstillingsprocesser, det medfører.

Vi må fra regeringens og Folketingets side være parat til at støtte den omstilling og til at mindske de ulemper, det giver for de brancher og for de personer, der bliver ramt af det. Det er ikke alle forsamlinger og alle ansvarlige regeringer, der er lige så omsorgsfulde over for deres borgere ved den slags omstillinger, som vi gerne vil være det her i Danmark, men det at hjælpe med den omstilling er en omkostning, som man må påtage sig.

Når det er sagt, vil jeg sige, at vi fra radikal side ikke ønsker den utæmmede liberalisme. Vi ønsker, når vi alligevel går ind for frihandelsbegrebet, som vi mener er det rigtige, at der tages hensyn til mange forskellige forhold. Vi ønsker bl.a., at man skal tage hensyn til miljøet. Vi har set mange eksempler på, hvordan den utæmmede liberalisme har smadret miljøet og har gjort uoprettelig skade, og vi er glade for, at der er en komité, som arbejder videre med miljøspørgsmålene, selv om vi jo ikke synes, at fremskridtene er utrolig gode.

Det er også vigtigt, at vi fastholder fundamentale arbejdstagerrettigheder. Det kan ikke nytte noget, at frihandel bliver fremmet på basis af billig arbejdskraft – det er måske børn eller folk, der er fuldstændig ude af stand til at hævede fundamentale rettigheder såsom selvstændighed osv. – og der skal derfor også fortsat værnes om arbejdstagernes rettigheder og skrides ind, hvor de bliver overskredet.

Desuden er vi også meget interesserede i fortsat at opretholde eller indføre nye normer for forbrugerbeskyttelse – mærkninger og anden hjælp til forbrugerne – så man kan gennemskue, hvorledes og på hvilken basis de pågældende varer er fremstillet, så forbrugerne ikke vildføres.